

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО
ІСТОРІЇ ДИПЛОМАТІЇ ТА
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

www.sshdir.org.ua

ЗВІТ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ У 2023 РОЦІ

ЗМІСТ

I. ПРОЄКТИ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА	03
• Науково-просвітницький проєкт «Україна – Світ 30 (104): офіційна і культурна дипломатія» • Проєкт «Жіноче обличчя дипломатії»	
II. ОРГАНІЗАЦІЯ АРХІВНИХ ВИСТАВОК	12
• Документальна виставка «Марцелій Лукович (1889–1979): доктор медицини, військовий лікар, громадський діяч, польський патріот» • Виставковий проєкт «Перші представники незалежної України. Дипломатичні паспорти доби боротьби за державність (1917–1921) у фондах ЦДАВО України»	
III. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНКУРСІВ ДЛЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	16
• Всеукраїнський конкурс студентських есе до 60-ї річниці ухвалення Віденської конвенції про консульські зносини	
IV. НАУКОВІ ТА НАУКОВО-ДИПЛОМАТИЧНІ ПОДІЇ. СПІВПРАЦЯ З ПАРТНЕРАМИ.	20
V. ОБРАННЯ ПОЧЕСНИХ ЧЛЕНІВ	30
VI. ТОВАРИСТВО В МЕДІА	31
VII. ПЛАНУВАННЯ ПОДАЛЬШОЇ РОБОТИ	31

I. ПРОЄКТИ ТОВАРИСТВА

НАУКОВО-ПРОСВІТНИЦЬКИЙ ПРОЄКТ «УКРАЇНА – СВІТ 30 (104): ОФІЦІЙНА І КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ»

У межах розділу проєкту «Перші представники незалежної України» на YouTube-каналі Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин опубліковано інтерв'ю з:

1. Надзвичайним і Повноважним
Послом України у Грецькій
Республіці (1993–1997)
Борисом Корнєєнком:
[https://www.youtube.com/watch?
v=mli1Wij43-w](https://www.youtube.com/watch?v=mli1Wij43-w)

“

Треба працювати не тільки з МЗС,
треба працювати з усіма, працювати
з громадськими організаціями,
працювати з радіо, університетами...

– зазначив Борис Корнєєнко

2. Радником-посланником,
Тимчасовим повіреним у справах
України в Латвійській Республіці
(1993–1997) Володимиром Чорним:
[https://www.youtube.com/watch?
v=Vswhiq5lh8](https://www.youtube.com/watch?v=Vswhiq5lh8)

“

У нас були хороші дуже відносини з
усім дипломатичним корпусом у
Латвії. Американці ставилися дуже
добре. Вони розповідали про те, як у
них, на відміну від нас, готують
представників для того, щоб зайняти
певну позицію у тій чи іншій країні,

– висловився Володимир
Чорний

Україна - Світ 30 (104):
офіційна та культурна дипломатія
Перші представники
незалежної України

ПРОЄКТ «ЖІНОЧЕ ОБЛИЧЧЯ ДИПЛОМАТІЇ»

Початкова назва проєкту – «Жіноче обличчя української дипломатії». В зв'язку з розширенням тематики і географії проєкту його було перейменовано на поточну назву – «Жіноче обличчя дипломатії».

Проєкт присвячено висвітленню ролі жінки в розвитку зовнішньополітичної служби через постаті жінок як кар'єрних дипломатів, дружин Послів і організаторів та учасників проєктів публічної дипломатії.

Проєкт ініційований професором Іриною Матяш і реалізується Товариством із 2020 року в партнерстві з МЗС України, закордонними дипломатичними установами, Платформою «Подружжя українських дипломатів», Національним університетом «Острозька академія» та ін.

ОНЛАЙН-ЗАХІД «ЖІНКА НА ДИПЛОМАТИЧНОМУ ФРОНТІ: ОФІЦІЙНА І КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ»

Онлайн-захід відбувся 17 травня на базі Національного університету «Острозька академія» (НаУОА). Організатори: Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин (НТІДМВ) та Інститут досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара НаУОА. Захід був першим у циклі зустрічей у межах реалізації проєкту «Жіноче обличчя дипломатії» Модерували подію професор І. Матяш і професор Алла Атаманенко.

**"ЖІНКА НА ДИПЛОМАТИЧНОМУ ФРОНТІ:
ОФІЦІЙНА І КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ В
УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ"**
у межах проєкту "Жіноче обличчя української дипломатії"

14:00 (за Києвом)
17 ТРАВНЯ
2023

ІРИНА МАТЯШ
авторка і кураторка
проєкту

**ЛАРИСА
ГЕРАСЬКО**

**ТЕТЯНА
ЖУКІВСЬКА**

**ЕСМА
АДЖІЄВА**

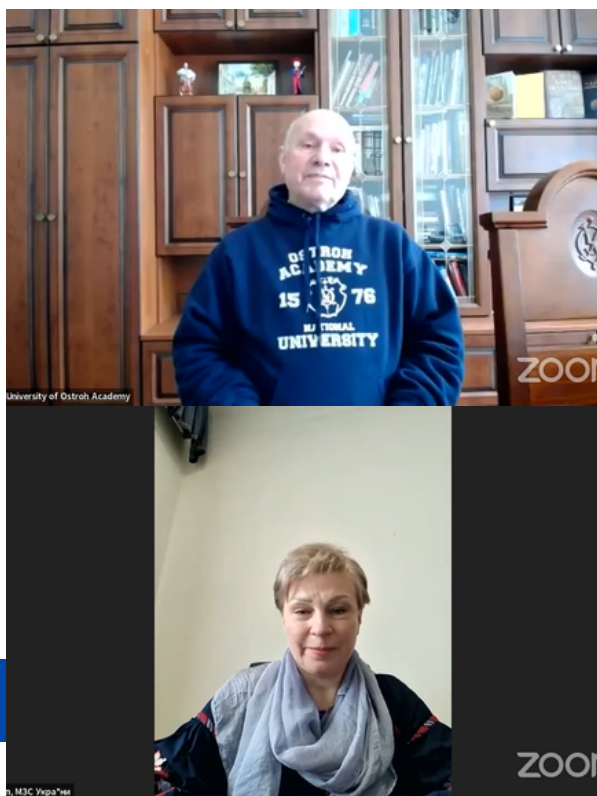
**НАТАЛКА
БЕШТА**

**ТЕТЯНА
СИБІГА**

**СВІТЛАНА
МЕЛЬНИК**

Із вітальними словами до учасників зібрання звернулися ректор НаУОА Ігор Пасічник і директор Політичного департаменту Міністерства закордонних справ України, Надзвичайний і Повноважний Посол Любов Непоп.

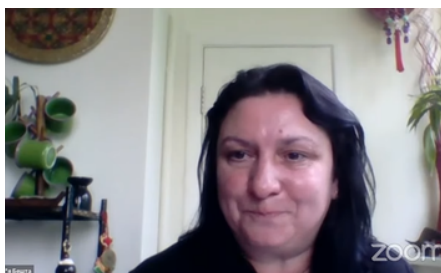
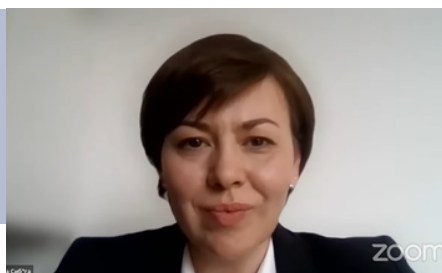
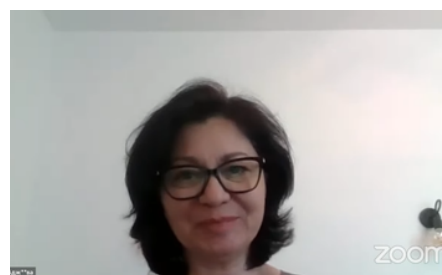
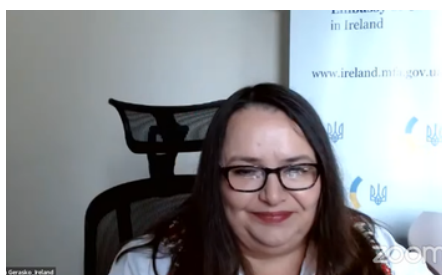
“

Тенденція до зростання кількості жінок на дипломатичній службі та збільшення їх кількості саме на високих посадах є загальносвітовою. Сьогодні ми маємо на керівних посадах в МЗС Першу заступницю міністра, сім директорів і начальників управлінь центрального апарату, ми маємо і жінок-послів. Принципи підтримки рівності, людиноцентричності та взаємоповаги і взаємодопомоги, які задекларовані керівництвом нашої держави загалом і МЗС зокрема дедалі більше вкорінюються в дипломатичній службі та приносять позитивні результати,

– зазначила Любов Непоп

Змістовні доповіді виголосили запрошені експертки:

- Надзвичайний і Повноважний Посол України в Ірландії Лариса Герасько;
- Надзвичайний і Повноважний Посол, кандидат філологічних наук, доцент, Надзвичайний і Повноважний Посол України при Святому Престолі (2006–2019) та при Суверенному Військовому Ордені Госпітальєрів Святого Іоанна Єрусалимського, Родосу і Мальти (2008–2019, за сумісництвом), заступник Голови Національної комісії України в справах ЮНЕСКО Тетяна Іжевська;
- голова громадської організації «Алем», позаштатна радниця Міністра культури України (2017–2019), заступниця голови Експертної ради з питань нематеріальної культурної спадщини при МКІП (2019–2022) Есма Аджієва;
- дружина заступника Керівника Офісу Президента України, Надзвичайного і Повноважного Посла Тетяна Сибіга;
- дружина Надзвичайного і Повноважного Посла України в Королівстві Таїланд (2015–2021) та в Лаосі і М'янмі (2017–2021, за сумісництвом), голова Платформи «Подружжя українських дипломатів» Наталія Бешта;
- дружина заступника Міністра закордонних справ України, Надзвичайного і Повноважного Посла, кандидат юридичних наук Світлана Мельник.

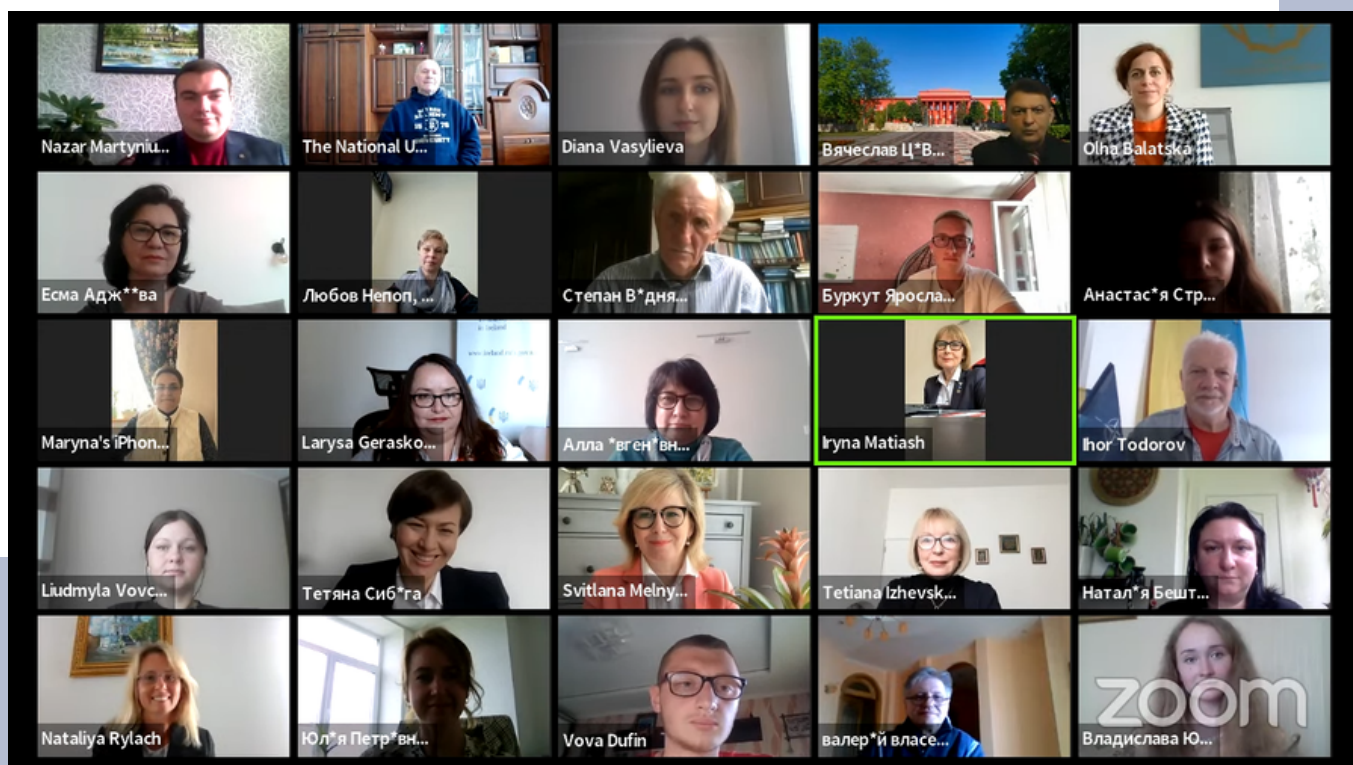
Під час зустрічі було обговорено можливості професійної самореалізації жінок на дипломатичній службі, особливості діяльності Посольств і дружин Послів у напрямі реалізації проєктів культурної дипломатії та співпраці з українськими громадами в різних іноземних державах, роботу Платформи «Подружжя українських дипломатів». Було звернено увагу на те, як діяльність активних громадянських діячок сприяє презентації України в світі.

Під час дискусійної панелі, яку координував інформаційний секретар Товариства Назар Мартинюк, студенти-міжнародники, особливо члени молодіжного відділення НТІДМВ, що діє при Острозькій академії, активно ставили запитання для спікерів.

Участь у події взяли представники МЗС України, студенти та викладачі низки університетів, працівники наукових інститутів із України і за кордону та ін.

Відеозапис прямої трансляції зустрічі можна переглянути на YouTube-каналі Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин:
<https://www.youtube.com/watch?v=AvkVJoL9CJw>

Інформація на сайті: <https://sshdir.org.ua/onlajn-zustrich-zhinka-na-dyplomatychnomu-fronti-ofitsijna-i-kulturna-dyplomatiya-v-umovah-globalnyh-vyklykiv/>

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «ЖІНКИ В ДИПЛОМАТІЇ: ВИКЛИК ЧИ МІСІЯ?»

Наукова конференція відбулася 16–17 листопада в Варшаві та Бидгощі й була організована Науковим товариством історії дипломатії та міжнародних відносин за співпраці з Центром Східноєвропейських досліджень Варшавського університету, Історичним факультетом Університету ім. Казімежа Великого в Бидгощі, Музеєм польської дипломатії та еміграції, Факультетом історичних наук Університету Миколи Коперника в Торуні, Платформою «Подружжя українських дипломатів».

Захід пройшов під Почесним патронатом Надзвичайного і Повноважного Посла України в Республіці Польща Василя Зварича, Воєводи Куявсько-Поморського воєводства Миколая Богдановича (Mikołaj Bogdanowicz), директора Центру Східноєвропейських досліджень Варшавського університету Яна Малицького (Jan Malicki) та ректора Університету ім. Казімежа Великого в Бидгощі Яцека Возного (Jacek Woźny). Науковим координатором конференції була Голова Правління Товариства І. Матяш.

Перший день заходу було проведено на базі Факультету неолології Варшавського університету, другий – в Бібліотеці Університету ім. Казімежа Великого в Бидгощі.

Учасниками наукової події були вчені, науково-педагогічні працівники провідних університетів із України та Польщі, жінки-дипломати з різних держав, дружини Надзвичайних і Повноважних Послів, державні й громадські діячки та ін.

Впродовж двох днів змістовної та насиченої роботи було обговорено цілий спектр актуальних питань, котрі виствітлюють місце і роль жінки в дипломатичній службі в умовах сьогодення та історичний ретроспективи. Зокрема, йшлося про діяльність жінки як очільниці дипломатичного представництва, роль і функції дружин Послів, діяльність жінок у сфері публічної дипломатії в умовах війни та миру, постаті відомих жінок в історії дипломатичної служби тощо. Плідною була дискусія про те, чи можна вести мову про жіночу публічну дипломатію. Виступи всіх учасників були інформативними та сприяли вирішенню всіх наукових завдань і цілей конференції. Приємним доповненням до наукової полеміки була можливість прослухати екскурсію Музеєм польської дипломатії та еміграції.

Інформація на сайті:
<https://sshd.org.ua/5608-2/>

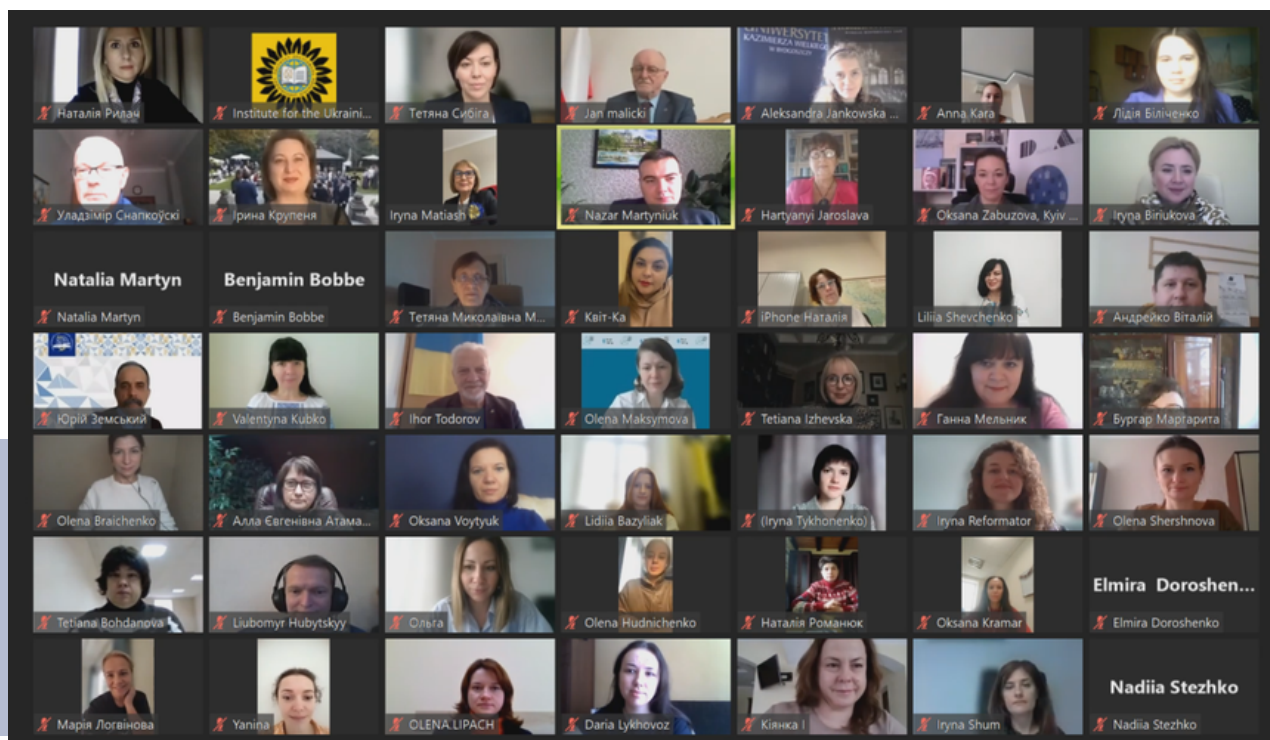

ОНЛАЙН-ЗАХІД «ЖІНКА В ДИПЛОМАТІЇ: ВИКЛИК ЧИ МІСІЯ?»

Відбувся 15 грудня. Подія була проведена в онлайн-форматі завдяки використанню застосунку Zoom на базі Національного університету «Острозька академія». Тема зустрічі: «Жінка в дипломатії: виклик чи місія?».

Організаторами виступили Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин, Фонд Ганнса Зайделя в Україні в партнерстві з Інститутом досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара і Навчально-науковим інститутом міжнародних відносин та національної безпеки Національного університету «Острозька академія», Платформою «Подружжя українських дипломатів», Всеукраїнською громадською організацією «Територія Жінок».

Серед учасників зібрання: співробітники Міністерства закордонних справ України, українських зарубіжних дипломатичних установ, структурних підрозділів органів державної влади з питань міжнародного співробітництва, науково-педагогічні працівники та студенти університетів з України, Польщі, США, Швейцарії, представники наукових інституцій та бібліотек, громадських організацій та об'єднань та ін.

З вітальними словами до учасників звернулися:

- Анастасія Бондар, заступник Міністра культури та інформаційної політики України;
- Ігор Пасічник, ректор Національного університету «Острозька академія», доктор психологічних наук, професор;
- Беньямін Боббе, керівник реферату Центральної та Східної Європи Фонду Ганнса Зайделя;
- Ян Малицький (Jan Malicki), dr h.c., директор Центру Східноєвропейських досліджень Варшавського університету, Почесний член Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин, Почесний доктор Національного університету «Острозька академія»;
- Ізабелла Воллейко-Хвастовіч (Izabella Wołłejko-Chwastowicz), Генеральний консул Республіки Польща в Остраві, Чеська Республіка;
- Ярослава Хортяні, Голова Світової Федерації Українських Жіночих Організацій;
- Лілія Шевченко, Голова Всеукраїнської громадської організації «Територія Жінок».

Основна частина заходу була проведена у формі майстер-класів від запрошених спікерів. Вони вели мову про реалії діяльності жінки як кар'єрного дипломата, про консульську роботу та регіональну дипломатію в німецькій федеральній землі Північний Рейн-Вестфалія, про особливості євроінтеграційних та євроатлантичних напрямів політики України та місце в цих процесах дипломатії, про залучення подружжів дипломатів до організації та проведення проєктів презентації України за кордоном, про кулінарну дипломатію України та представлення української кухні в іноземних державах, про публічну дипломатію України та діаспори в часі війни.

Було висвітлено окремі аспекти розвитку місця жінки в дипломатії в історичній ретроспективі, обговорено проблему гендерного балансу серед працівників дипломатичної сфери на сучасному етапі, окреслено важливість проєктів публічної дипломатії в різних її підвидах і напрямках задля покращення авторитету країни на міжнародній арені. З перерахованої проблематики змістовні доповіді виголосили:

- Тетяна Іжевська, Надзвичайний і Повноважний Посол, кандидат філологічних наук, доцент, Надзвичайний і Повноважний Посол України при Святому Престолі (2006–2019) та при Суверенному Військовому Ордені Госпітальєрів Святого Іоанна Єрусалимського, Родосу і Мальти (2008–2019, за сумісництвом), заступник Голови Національної комісії України в справах ЮНЕСКО;
- Ірина Шум, Генеральний консул України в Дюссельдорфі, Федеративна Республіка Німеччина;
- Іванна Климпуш-Цинцадзе, Народний депутат України, Голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу, Віце-прем'єр-міністр України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України (2016–2019);
- Тетяна Сибіга, громадська діячка, перекладач, співзасновниця Платформи «Подружжя українських дипломатів»;
- Олена Брайченко, кандидат історичних наук, співзасновниця науково-популярного проєкту про гастрономічну культуру *izhakultura* та видавництва гастрономічної літератури *izhak*;
- Алла Атаманенко, доктор історичних наук, професор, директор Інституту досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара Національного університету «Острозька академія», член Правління Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин.

Учасники зібрання прослухали відеопривіт від Терези Барбари Духовської (Teresa Barbara Duchowska), дружини польського дипломата Казімежа Духовського (1936–2021). Також відбулася віртуальна екскурсія Музеєм дипломатії та польської еміграції Університету імені Казімежа Великого в Бидгощі (Республіка Польща), яку провела співробітниця Музею, PhD Александра Сара Янковська.

Після виступів експертів відбувалася дискусійна панель, яку модерував інформаційний секретар Товариства, науковий співробітник Інституту досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара Національного університету «Острозька академія» Н. Мартинюк.

Інформація на сайті: <https://sshdir.org.ua/vidbuvsya-onlajn-zahid-zhinka-v-dyplomatiyi-vyklyk-chy-misiya/>

ЖІНКА В ДИПЛОМАТІЇ: ВИКЛИК ЧИ МІСІЯ?

15 грудня 2023 року | Zoom

Фонд
Ганнса
Зайделя

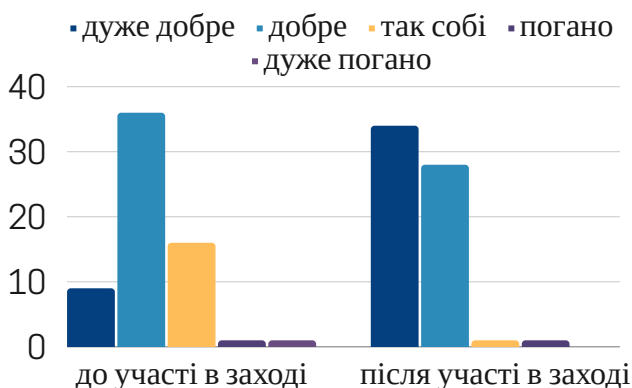
Партнери:

у межах проєкту «Жіноче обличчя дипломатії» (куратор – Голова Правління Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин Ірина Матяш) за підтримки Фонду Ганнса Зайделя в Україні

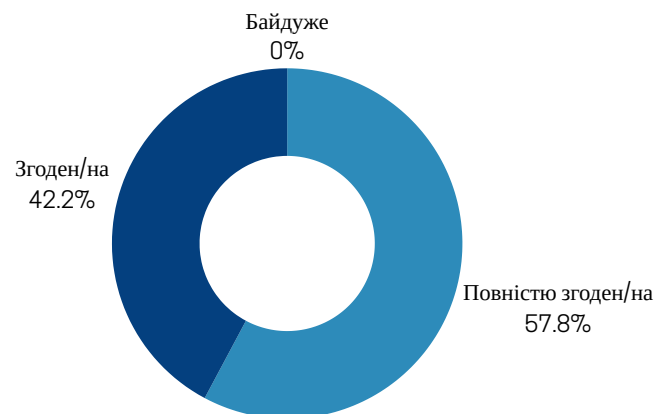
ОЦІНКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ОНЛАЙН-ЗАХОДУ «ЖІНКА В ДИПЛОМАТІЇ: ВИКЛИК ЧИ МІСІЯ?» (15 ГРУДНЯ 2023 РОКУ)

(за результатами анонімного анкетування учасників події)

Як Ви оцінюєте рівень Ваших знань та навичок до участі та після участі у заході?

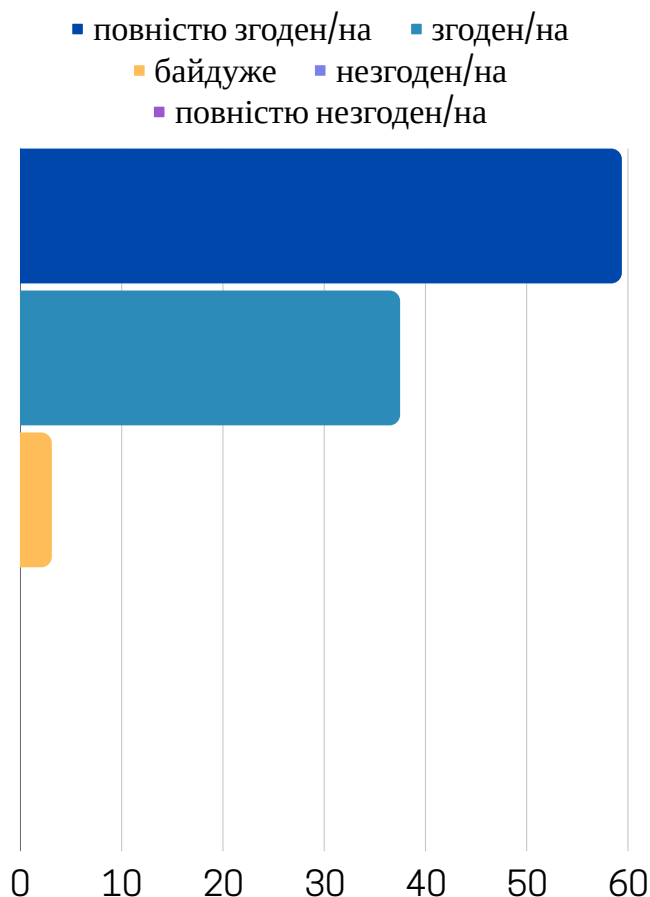
Надана інформація є особисто важливою для мене

Категорії учасників заходу

Я буду використовувати знання у своїй роботі

II. ОРГАНІЗАЦІЯ АРХІВНИХ ВИСТАВОК

ДОКУМЕНТАЛЬНА ВИСТАВКА «МАРЦЕЛІЙ ЛУКОВІЧ (1889–1979): ДОКТОР МЕДИЦИНИ, ВІЙСЬКОВИЙ ЛІКАР, ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ, ПОЛЬСЬКИЙ ПАТРІОТ»

В ХОЙНИЦАХ ПРЕДСТАВЛЕНО ВИСТАВКУ ПРО ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ МАРЦЕЛІЯ ЛУКОВІЧА

2 лютого в Історико-етнографічному музеї в Хойніцах (пол. – Muzeum Historyczno-Etnograficzne im. Juliana Rydzkowskiego w Chojnicach) було представлено біографічну виставку «Марцелій Луковіч (1889–1979): доктор медицини, військовий лікар, громадський діяч, польський патріот», яка проходила під Почесним патронатом Президента міста Торунь Міхала Залеського (Michała Zaleskiego), Генерального директора Державних архівів Республіки Польща Павла Петжика (Pawła Pietrzyka) та Голови Державної архівної служби України Анатолія Хромова.

Усі етапи активного сімейного, професійного та громадського життя Марцелія Луковіча були чітко задокументовані в архівному і мистецькому плані, в чому заслуга кураторів виставки: заступника директора Інституту історії та архівістики Університету Миколая Коперника, проф. Мачея Кротофіла (Maciej Krotofil),

Голови Правління Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин проф. І. Матяш та онука героя виставки Павла Луковіча (Paweł Łukowicz).

Марцелій Луковіч народився у Хойніцах і був сином лікаря Яна Кароля Луковіча, котрий був засновником хойницької лікарні і братом відомого тамтешнього хірурга Яна Павла. В Торуні Марцелій Луковіч брав активну участь у роботі багатьох громадсько-культурних організацій. Був пристрасним колекціонером і бібліофілом, цікавився історією та етнографією Померанії, особливо Кашубії. Також він 6 років жив у Львові, очолював медичний заклад.

Хойніце – друге місце експонування документальної виставки. Її урочисте відкриття відбулося 19 грудня 2022 року в Університеті Миколая Коперника в Торуні.

Інформація на сайті:

<https://sshdir.org.ua/vystavky-pro-zhyttjevyj-shlyah-martseliya-lukovicha-v-hojnitsi/>

ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНОЇ ДОШКИ, ПРИСВЯЧЕНОЇ ДОКТОРУ МЕДИЦИНИ МАРЦЕЛІЮ ЛУКОВІЧУ В ТОРУНІ

16 травня на вул. Св. Катерини, 10 в Торуні (Республіка Польща) відбулося урочисте відкриття пам'ятної дошки, присвяченої доктору Марцелію Луковичу, громадському діячу та члену Ради міста Торуня (1934–1939). Пам'ятний знак було відкрито на кам'яниці, де жив і працював відомий поляк. Організували подію Товариство любителів Торуня, Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин разом із партнерами та онук Марцелія Луковича архітектор Павел Луковіч. Зі словами вітань виступили заступник Президента міста Торуня Павел Гулевський, голова Товариства любителів Торуня проф. Кшиштоф Мікульський, архітектор Павел Луковіч, Голова Правління Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин, професор Центру Східних Студій Варшавського університету І. Матяш.

Друга частина урочистостей відбулася в Музеї Торунської фортеці (Філія Окружного музею в Торуні), де експонувалася виставка «Марцелій Луковіч (1889–1979): доктор медицини, військовий лікар, громадський діяч, польський патріот», яка є результатом співпраці польських та українських вчених і яскравим зразком взаємодії Державного архіву та власника унікальної родинної архівної колекції.

Член Правління Товариства, директор Інституту досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара Національного університету «Острозька академія» А. Атаманенко вручила Подяки за партнерство в реалізації документальної виставки, яка через історію знаної родини демонструє історію боротьби Польщі за незалежність, та підтримку України і українців у героїчному спротиві російському агресору для:

- архітектора, онука героя виставки Павла Луковича;
- директора Інституту історії і архівістики Факультету історичних наук Університету Миколая Коперника в Торуні, доктора габлітованого, професора Кшиштофа Мікульського;
- заступника директора Інституту історії і архівістики Факультету історичних наук, завідувача кафедри військової історії Університету Миколая Коперника в Торуні, доктора габлітованого, професора Мачея Кротофіла.

Інформація на сайті:

<https://sshdir.org.ua/vidkryttya-pam-yatnoyi-doshky-prysvyachenoyi-doktoru-medytsyny-martseliyu-lukovichu-v-toruni/>

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДОКУМЕНТАЛЬНОЇ ВИСТАВКИ ПРО МАРЦЕЛІЯ ЛУКОВІЧА В МУЗЕЇ ВАРШАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

29 травня в Музеї Варшавського університету було урочисто представлено документальну виставку про Марцелія Луковича.

Вітальне слово виголосив директор Музею Варшавського університету Губерт Ковальський (Hubert Kowalski). Серед учасників зібрання були працівники зовнішньополітичної служби, польські та українські архівісти і вчені, зокрема: Перший секретар Посольства України в Республіці Польща Віталій Білий, Голова Державної архівної служби України Анатолій Хромов, заступник Генерального директора Державних архівів Республіки Польща Ришард Войтковський (Ryszard Wojtkowski), директор Архіву нових актів у Варшаві Маріуш Ольчак (Mariusz Olczak), директор Центрального архіву історичних документів у Варшаві Губерт Вайс (Hubert Wajs), директор Центрального державного аудіовізуального та електронного архіву України Олена Косенко, Голова Правління Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин, професор Центру Східних Студій Варшавського університету І. Матяш, онук героя виставки архітектор Павел Лукович (Paweł Łukowicz).

Інформація на сайті:

<https://sshdir.org.ua/vidbulasya-prezentatsiya-dokumentalnoyi-vystavky-pro-martseliya-lukovicha-v-muzeyi-varshavskogo-universytetu/>

ВИСТАВКОВИЙ ПРОЄКТ «ПЕРШІ ПРЕДСТАВНИКИ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ. ДИПЛОМАТИЧНІ ПАСПОРТИ ДОБИ БОРОТЬБИ ЗА ДЕРЖАВНІСТЬ (1917–1921) У ФОНДАХ ЦДАВО УКРАЇНИ»

За ініціативи Голови Правління Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин, доктора історичних наук, професора І. Матяш було реалізовано ідею проведення виставкового проєкту «Перші представники незалежної України. Дипломатичні паспорти доби боротьби за державність (1917–1921) у фондах ЦДАВО України». Проєкт підготували Товариство за співпраці з Центральним державним архівом вищих органів влади та управління України за підтримки Голови Державної архівної служби України, кандидата історичних наук Анатолія Хромова.

Виставковий проєкт «Перші представники незалежної України. Дипломатичні паспорти доби боротьби за державність (1917–1921) у фондах ЦДАВО України» є частиною загального проєкту «Дипломатичний Е-архів», мета якого полягає у формуванні цифрового масиву архівних документів, що відображають розвиток української дипломатичної служби.

Завданням виставкового проєкту «Перші представники незалежної України. Дипломатичні паспорти доби боротьби за державність (1917–1921) у фондах ЦДАВО України» є демонстрація дипломатичних паспортів часу формування української дипломатичної і консульської служби як державного інституту 1917–1921 років із фондів Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України. Команда проєкту не ставила за мету виявити абсолютно всі дипломатичні паспорти, а намагалася показати який вигляд мали перші дипломатичні паспорти і які зміни відбувалися в їх оформленні.

Керівники проєкту:

- Лариса Левченко, доктор історичних наук, професор, директор Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України, член Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин;
- Ірина Матяш, доктор історичних наук, професор, Голова Правління Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин.

Відповідальний редактор проєкту – Наталя Григорчук, завідувач сектору публікації документів Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України.

Учасники проєкту – співробітники Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України: Надія Савченко, Мадіна Білоус (відділ використання інформації документів) та Тетяна Борсяк, Катерина Сидорова (відділ довідкового апарату).

Макетування та верстка – Ірина Собко, начальник відділу інформаційних технологій Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України.

Із виставковим проєктом можна ознайомитися на сайті Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України.

Інформація на сайті:

<https://sshd.org.ua/vystavkovyj-projekt-pershi-predstavnyky-nezaleznoyi-ukrayiny-dyplomatychni-pasporty-doby-borotby-zaderzhavnist-1917-1921-u-fondah-tsdao-ukrayiny/>

III. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНКУРСІВ ДЛЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС СТУДЕНТСЬКИХ ЕСЕ ДО 60-Ї РІЧНИЦІ УХВАЛЕННЯ ВІДЕНСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ ПРО КОНСУЛЬСЬКІ ЗНОСИНИ

Конкурс проходив упродовж 15 лютого – 5 квітня. Організаторами інтелектуального змагання виступили Міністерство закордонних справ України, Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин, Українська Асоціація зовнішньої політики та Інститут досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара Національного університету «Острозька академія». Участь у ньому взяли студенти-міжнародники низки українських закладів вищої освіти. Перший етап конкурсу передбачав надсилання університетами на адресу Оргкомітету робіт, відібраних на основі внутрішнього конкурсу, які супроводжувалися рецензіями від наукових керівників або ж авторитетних науковців, котрі працюють над тематикою, дотичною до студентських досліджень. На другому етапі Оргкомітетом було проведено експертизу отриманих робіт щодо умов дотримання конкурсу, присвоєно шифри і передано для оцінювання журі. Впродовж 12 квітня – 25 квітня відбувалося оцінювання конкурсних робіт. До складу журі входили:

- Ірина Матяш, доктор історичних наук, професор, Голова Правління Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин – співголова журі.
- Геннадій Надоленко, директор Дипломатичної академії України імені Геннадія Удовенка при Міністерстві закордонних справ України, Надзвичайний і Повноважний Посол – співголова журі.
- Назар Мартинюк, інформаційний секретар Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин – секретар журі.
- Людмила Вовчук, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Чорноморського національного університету імені Петра Могили – член журі.
- Роман Горайнов, директор Департаменту консульської служби Міністерства закордонних справ України – член журі.
- Борис Гуменюк, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії міжнародних відносин Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, Надзвичайний і Повноважний Посол – член журі.

- Ірина Івашук, доктор економічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту міжнародних відносин імені Б. Д. Гаврилишина Західноукраїнського національного університету, Почесний консул Республіки Сенегал в Україні – член журі.
- Андрій Картиш, Генеральний консул України в Мілані – член журі.
- Олександр Купчишин, кандидат юридичних наук, професор кафедри прав людини, міжнародного та європейського права Академії адвокатури України, президент українського відділення Асоціації міжнародного права, віце-президент Української Асоціації зовнішньої політики, Надзвичайний і Повноважний Посол – член журі.
- Олександр Сліпченко, Надзвичайний і Повноважний Посол – член журі.
- Володимир Хандогій, президент Української Асоціації зовнішньої політики, Надзвичайний і Повноважний Посол – член журі.
- Євген Чолій, Почесний консул України в Монреалі – член журі.
- Дмитро Шевченко, канцлер Українського вільного університету (Мюнхен, Німеччина) – член журі.
- Ірина Шум, Генеральний консул України в Дюссельдорфі – член журі.

За підсумками роботи конкурсної комісії було визначено переможців.

Інформація на сайті:

<https://sshdir.org.ua/vyznacheno-peremozhtsiv-vseukrayinskogo-konkursu-studentskyh-eshe-do-60-yi-richnytsi-uhvalennya-videnskoji-konventsiji-pro-konsulski-znosyny/>

НАГОРОДЖЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ КОНКУРСУ

28 квітня в Дипломатичній академії України імені Геннадія Удовенка при МЗС України відбулася церемонія нагородження переможців і учасників конкурсу, вшанування їхніх наукових керівників. Із словами вітань до присутніх звернулися директор Департаменту консульської служби МЗС України Роман Горайнов, директор Академії, Надзвичайний і Повноважний Посол Геннадій Надоленко, Голова Правління Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин І. Матяш. Модерувала захід вчений секретар Товариства, директор Дирекції «Медіацентр» Державного підприємства «Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв», кандидат філологічних наук Інна Хоменська. Після завершення офіційної частини гості побували на екскурсії Дипломатичною академією. Крім Дипломів переможців, Сертифікатів учасників і Подяк для наукових керівників, конкурсанти отримали подарунковий набір видань про дипломатію та міжнародні відносини, які були підготовлені та опубліковані Товариством і його партнерами.

Інформація на сайті:

<https://sshdir.org.ua/vidbulasya-tseremoniya-nagorodzhennya-peremozhtsiv-i-uchasnykiv-vseukrayinskogo-konkursu-studentskyh-esе-do-60-richchya-uhvalennya-videnskoji-konventsiji-pro-konsulski-znosyny/>

ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЯ «ВІДЕНСЬКА КОНВЕНЦІЯ ПРО КОНСУЛЬСЬКІ ЗНОСИНИ І СУЧАСНІ ВИКЛИКИ КОНСУЛЬСЬКОЇ СЛУЖБИ»

Захід відбувся 3 травня. Організатори: Міністерство закордонних справ України, Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин (НТІДМВ), Українська Асоціація зовнішньої політики та Інститут досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара Національного університету «Острозька академія» (НаУОА). Подія була присвячена 60-річчю ухвалення Віденської конвенції про консульські зносини (1963).

Вітальні слова виголосили директор Департаменту консульської служби МЗС України Роман Горайнов, директор Дипломатичної академії імені Геннадія Удовенка при МЗС України, Надзвичайний і Повноважний Посол Геннадій Надоленко, Голова НТІДМВ І. Матяш. Присутні також переглянули відеопривітання від Почесного консула України в Монреалі (Канада) Євгена Чолія. Проректор з науково-педагогічної роботи НаУОА Дмитро Шевчук передав вітання учасникам зібрання від ректора Острозької академії, Героя України Ігоря Пасічника.

Онлайн-конференція

**"Віденська конвенція
про консульські зносини
і сучасні виклики
консульської служби"**

Ірина Матяш
Модераторка події

Алла Атаманенко
Модераторка події

Назар Мартинюк
Інформаційний координатор події

03 ТРАВНЯ 2023 РОКУ
ОБ 15:30 ГОД. (КИЇВСЬКИЙ ЧАС)

МЗС

УАДП

ІНСТИТУТ ДИПЛОМАТІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ЗOOM

Вітальне слово

Спикери

Роман Горайнов

Геннадій Надоленко

Андрій Картиш

Володимир Хандогій

Дмитро Шевченко

Євген Чолій

Ірина Івашук

Модераторами події були Голова Товариства І. Матяш і директор Інституту досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара НаУОА, член Правління Товариства А. Атаманенко. Медіакоординатором заходу був інформаційний секретар Товариства, науковий співробітник Інституту досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара НаУОА Н. Мартинюк.

Експертну групу представляли президент Української Асоціації зовнішньої політики, Надзвичайний і Повноважний Посол Володимир Хандогій, канцлер Українського вільного університету (Мюнхен, Федеративна Республіка Німеччина) Дмитро Шевченко, Почесний консул Республіки Сенегал в Україні, директор Навчально-наукового інституту міжнародних відносин імені Б. Д. Гаврилишина Західноукраїнського національного університету Ірина Іващук, Голова НТІДМВ І. Матяш. У своїх доповідях вони окреслили важливість консульської служби в структурі зовнішньополітичної діяльності держави, наголосили на ролі інституту Почесного консула, зверталися до сторінок історії української консульської служби тощо. Також йшлося про виклики, які є актуальними для роботи українських консульських установ в умовах сьогодення, та шляхи їх подолання і вдосконалення роботи консульств. Спікери звернули увагу на важливість питання гендерної рівності в дипломатії.

Усі експерти висловили свої думки про роботи, які вони оцінювали в межах нещодавно проведеного Всеукраїнського конкурсу студентських есе до 60-річчя ухвалення Віденської конвенції про консульські зносини. Своїми враженнями про участь у конкурсі, проведені дослідження поділилися переможці інтелектуального змагання: студентка ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК» Олена Балабан і студент Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького Антон Разін. Науковий керівник студентки-переможниці Олени Балабан, котра була відзначена Дипломом І ступеня, доктор політичних наук, професор, Надзвичайний і Повноважний Посол Дмитро Ткач наголосив на важливості того факту, що Україна ще за часів СРСР підписала першу Консульську конвенцію з Угорщиною, а також поділився спогадами про відкриття першого Посольства України в Угорщині.

У блоці обговорення виступив доктор історичних наук, професор, Надзвичайний і Повноважний Посол Олександр Цветков. Він звернув увагу, що сьогодні існує потреба у вдосконаленні Віденської конвенції про консульські зносини, врегулюванні міжнародних нормативно-правових актів щодо окремих аспектів консульської роботи, які виникли відповідно до вимог часу.

Участь у науковій події взяли представники МЗС України, українських консульських установ за кордоном, члени НТІДМВ, студенти та викладачі низки українських університетів та ін.

Відеозапис прямої трансляції конференції доступний для перегляду на YouTube-каналі Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин: <https://www.youtube.com/watch?v=at3E0tmjtl>

Інформація на сайті: <https://sshdir.org.ua/vidbulasya-onlajn-konferentsiya-videnska-konventsia-pro-konsulski-znosyny-i-suchasni-vyklyky-konsulskoyi-sluzhby/>

IV. НАУКОВІ ТА НАУКОВО-ДИПЛОМАТИЧНІ ПОДІЇ.

СПІВПРАЦЯ З ПАРТНЕРАМИ¹

До 160-ї річниці Січневого повстання (1863 р.) у Вільнюсі (Литовська Республіка) відбулася низка заходів, участь у яких взяла Голова Правління Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин І. Матяш. 24 січня відбулася дискусія «Чотири народи про повстання: спільний опір, репресії, висновки для XXI століття», яка об'єднала авторитетних вчених із Білорусі, Литви, Польщі та України. Також професор І. Матяш долучилася до відкриття вуличної виставки, присвяченої Січневому повстанню, та взяла участь у спеціальній ТВ-програмі.

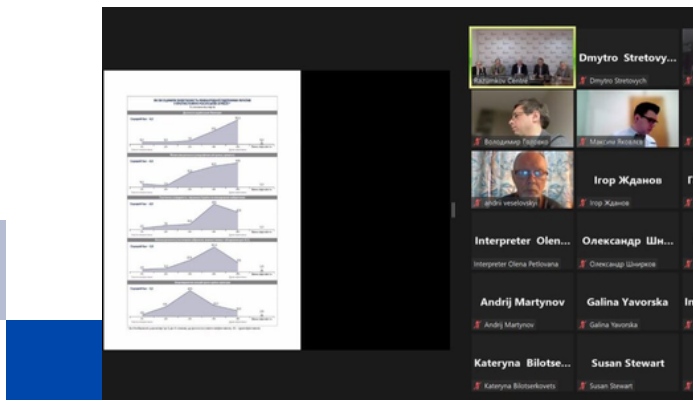
5 квітня в Національному університеті «Острозька академія» відбулося засідання студентського наукового гуртка «Foreign Policy Club» (керівник – кандидат історичних наук, доцент Н. О. Конопка) кафедри міжнародних відносин Навчально-наукового інституту міжнародних відносин та національної безпеки. Участь у зустрічі взяли інформаційний секретар Товариства Н. Мартинюк і член Товариства Дмитро Стретович.

«Foreign Policy Club» є студентською науковою дискусійною платформою про актуальні питання сучасних міжнародних відносин, особливості зовнішньої політики та дипломатичної діяльності.

Цього разу темою засідання було обговорення конфлікту в Нагірному Карабаху. Учасники мали змогу прослухати доповідь від запрошеного спікера – стажера-радника Постійного представництва Святого Престолу при міжнародних організаціях у Відні, випускника НаУОА Артура Колдомасова.

1 - Наведено вибрану інформацію про найбільш помітні події, де Наукове товариство було одним із партнерів/співорганізаторів, отримало запрошення до участі тощо. Детальні відомості про участь членів Товариства у різних наукових, науково-дипломатичних і освітніх заходах наведено в індивідуальних звітах, надісланих для розгляду Правлінням Товариства. Повідомлення про участь членів Товариства в різних подіях, які надсилаються ними самостійно, публікуються на офіційному сайті наукового об'єднання.

12 квітня в онлайн-форматі відбулася експертна дискусія «Зовнішньополітичне становище України в умовах війни: стан, тенденції, перспективи», яку організував Центр Разумкова. Захід було проведено в межах проєкту Програми MATRA, що фінансується Посольством Королівства Нідерландів в Україні. У події взяли участь урядовці, народні депутати, науковці, українські та іноземні експерти і дипломати. Спікерами були: директор соціологічної служби Центру Разумкова Андрій Биченко; керівник Центру дослідження Росії, Міністр закордонних справ України (2007–2009 рр.), Надзвичайний і Повноважний Посол Володимир Огризко; президент Центру глобалістики «Стратегія ХХІ» Михайло Гончар; співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова Михайло Пашков. Модерував зустріч президент Центру Разумкова Юрій Якименко. Під час заходу було презентовано результати експертного опитування (проведеного в березні 2023 р.), здійсненого Центром Разумкова в рамках проєкту Програми MATRA. Було обговорено особливості зовнішньополітичного становища України в контексті регіональних і глобальних викликів, стан і перспективи європейської та євроатлантичної інтеграції, пріоритети / перспективи / загрози зовнішньої політики України, питання стратегічного партнерства України з іншими державами в умовах війни. Члени Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин також взяли участь у зібранні. Заступник Голови Правління Товариства доктор історичних наук, професор Степан Віднянський виступив під час блоку обговорення. Серед слухачів онлайн-заходу був член Товариства Д. Стретович.

19 квітня інформаційний секретар Н. Мартинюк і член Товариства Д. Стретович взяли участь у засіданні наукового гуртка «Етнополітика, міграційні процеси, діаспора» (керівник – доктор історичних наук, професор А. Є. Атаманенко) кафедри міжнародних відносин Національного університету «Острозька академія». Зустріч була присвячена обговоренню актуальних питань етнополітичної безпеки. Змістовну доповідь про історію і теоретичне підґрунтя поняття «етнополітична безпека» виголосили студенти-міжнародники НаУОА Анастасія Стрельченко та Ярослав Варін. Доповідачі також стисло охарактеризували сучасні тенденції етнополітичної безпеки в світі та наявні етнополітичні конфлікти. Спеціальним гостем зустрічі був головний консультант Центру зовнішньополітичних досліджень Національного інституту стратегічних досліджень Віталій Васильович Ярмоленко. У межах засідання відбулася плідна дискусія. Зокрема, було обговорено особливості етнополітичної безпеки України.

23 квітня Голова Правління Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин І. Матяш прочитала лекцію «Вектори публічної дипломатії України», як запрошений експерт, для учасників онлайн-курсу «Дипломатія: етикет, протокол, ділова та міжкультурна комунікація», який проходить у межах роботи Експертного центру «Дипломатія: міжнародні відносини, етикет, протокол». Спікерка дала характеристику публічної дипломатії як явища та її важливості в умовах війни, вела мову про «Стратегію публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України на 2021–2025 роки». Було обговорено напрями та приклади практичної реалізації публічної дипломатії в розрізі її підвидів: економічної, науково-освітньої, експертної, цифрової, культурної, кулінарної та спортивної. Окрему увагу Ірина Борисівна зацентрувала на діяльності Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин у сфері публічної дипломатії. Зокрема, вона розповіла про реалізовані Товариством міжнародні проєкти, опубліковані видання, вектори співробітництва та ін.

24–26 квітня в Торуні (Польща) відбулася Міжнародна наукова конференція «Взаємодія з минулим, активність у сьогоденні», яку організував факультет історичних наук Університету Миколая Коперника. Участь у науковій події взяли майже 30 дослідників із України, Польщі, Великої Британії, Кіпру, Нідерландів, Хорватії та Фінляндії. Конференція була профінансована Національним агентством академічних обмінів Польщі в межах завдання, дорученого Міністерству освіти і науки Польщі «Солідарність з Україною – Європейські університети». Захід є частиною акції під назвою «AFECT – архіви, забуття, емоції, конфлікти та травми», яка фінансується в рамках проєкту «COIN – Copernican Integration Network». Було обговорено особливості діяльності українських архівів під час війни і документування її подій, велась мова про попередні війни та конфлікти в Європі тощо. Голова Правління проф. І. Матяш спільно з Марленою Яблонською (Marlena Jabłońska) з Університету Миколая Коперника виголосили доповідь «Українські архіви воєнної доби: травми і відповідальність за майбутнє».

4 травня пройшла робоча зустріч Голови Правління Товариства І. Матяш із Почесним консулом України в Бидгощі (Польща) Кшиштофом Сікорою (пол. – Krzysztof Sikora). Було обговорено плани співпраці Товариства та Почесного консульства, а також презентацію виставки «Марцелій Лукович (1889–1979): доктор медицини, військовий лікар, громадський діяч, польський патріот» в Бидгощі.

17 травня відбулася зустріч Голови Правління Наукового товариства проф. І. Матяш і члена Правління проф. А. Атаманенко з директором Музею еміграції в Гдині (Республіка Польща; пол. – Muzeum Emigracji w Gdyni) Кароліною Грабович-Матяш (Karolina Grabowicz-Matyjas). Під час зустрічі обмінялися виданнями, обговорили можливості налагодження співпраці та питання наукової взаємодії. Гості ознайомилися також з унікальною експозицією Музею.

18 травня І. Матяш і А. Атаманенко в межах проекту «Місця пам'яті української дипломатії» відвідали могилу графа Михайла Тишкевича в Жидові (Республіка Польща). Члени Правління Товариства зустрілися з парохом Костелу св. Станіслава Кшиштофом Прусом (Ks. Krzysztof Prus, proboszcz, Parafia rzymskokatolicka pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Żydowie k/Gniezna), оглянули місце поховання українського дипломата та меморіальну таблицю в костелі, обговорили намір присвоєння імені графа М. Тишкевича Товариству як дипломата, котрий був членом Наукового товариства історії дипломатії в Парижі і започаткував такий напрям репрезентації України у Франції як історичні виклади і публікація історичних джерел, виявлених у зарубіжних архівах.

29 травня в Посольстві України в Республіці Польща Надзвичайний і Повноважний Посол Василь Зварич провів робочу зустріч із представниками Центру українознавства та керівництвом Центру Східноєвропейських досліджень Варшавського університету, в структурі якого вже понад рік він успішно функціонує. Участь у зібранні також взяли українські та польські архівісти, зокрема Голова Державної архівної служби України Анатолій Хромов і директор Центрального державного аудіовізуального та електронного архіву України Олена Косенко. Упродовж зустрічі сторони обговорили напрями діяльності Центру українознавства, зокрема щодо підготовки політологічних статей, популяризації місць пам'яті українсько-польських дипломатичних відносин, організації наукових заходів та ін. Центр українознавства створений для підтримки українських науковців, а також з метою поглибленого вивчення України з використанням знань і компетенцій українських науковців. Здебільшого це історики, фахівці з політології, міжнародних відносин та лінгвістики. Роботу Центру координує професор Хенрик Литвин (пол. – Henryk Litwin), а до його складу входять, зокрема, такі науковці як І. Матяш, Владислав Верстюк, Юрій Шаповал та Марина Федорюк. У 2022 році факультативні лекції Центру на тему України відвідали 250 студентів Варшавського університету.

Голова Правління Наукового товариства І. Матяш ініціювала та була координатором Міжнародної наукової конференції «Україна – Польща 105 (31): дипломатичні відносини та спільний захист європейських цінностей», яка відбулася 30 травня у Варшаві. Подія була організована Центром Східноєвропейських Варшавського університету. Упродовж роботи трьох дискусійних панелей українські та польські дипломати, вчені та архівісти обговорили українсько-польські міждержавні відносини в 1918–1920 рр., двосторонні дипломатичні взаємини під час відновлення незалежності України, а також вели мову про джерела з цієї тематики. Ірина Борисівна виступила з доповіддю на тему «Роль дипломатів у підготовці Варшавської угоди 1920 р.», а також була однією з модераторів панелі «Українсько-польські дипломатичні відносини під час відновлення незалежності України» (пол. – *Ukrainсько-polskie stosunki dyplomatyczne w okresie przywracania niepodległości Ukrainy*). Під час заходу відбулось урочисте підписання угоди між Центральним державним аудіовізуальним та електронним архівом України в особі директора Олени Косенко та Центром Східноєвропейських досліджень Варшавського університету в особі директора Яна Маліцького про передачу на архівне зберігання фото- та відеодокументів, що стосуються історії україно-польських дипломатичних відносин. До урочистості долучилися Голова Товариства І. Матяш і Голова Державної архівної служби України Анатолій Хромов.

Заступник Голови Правління Товариства Ігор Жалоба добровільно вступив до лав ЗСУ і захищає Батьківщину від російської агресії, а також **в березні-квітні 2023 року** здійснив інформаційне турне по Європі з ознайомленням європейської громадськості з справедливою війною України за національну ідентичність і незалежність проти тоталітарної країни-агресорки – РФ тощо.

Значну освітньо-наукову та інформаційну роботу в цьому плані також здійснював заступник Голови Правління Товариства Степан Віднянський. Зокрема він взяв участь і виступив з доповідями:

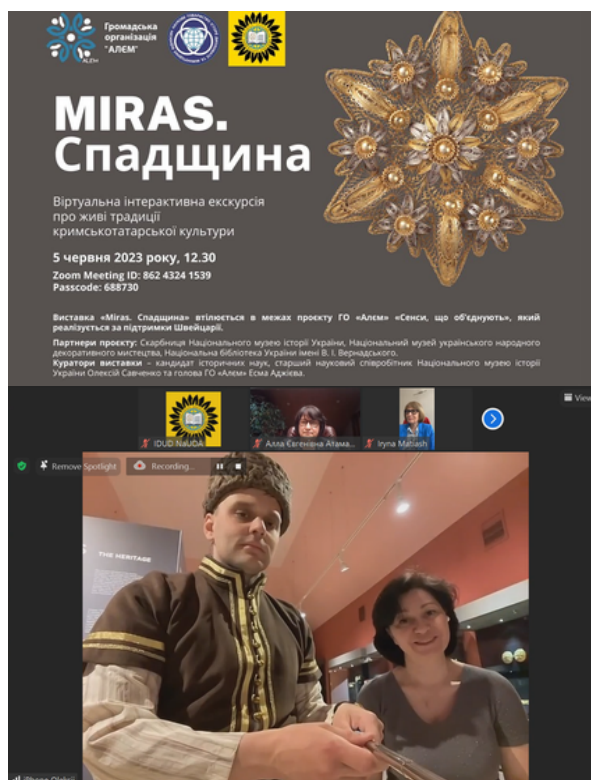
- виступ «Російсько-українська війна: глобальні наслідки та міжнародне співтовариство» на круглому столі «Україна у війні за цивілізаційну ідентичність, євроатлантичний вибір та загальнолюдські цінності» (Київ, Інститут історії України НАН України, **28 лютого**);
- виступ «Міжнародні виміри війни Росії проти України» під час презентації книги «За ідентичність і незалежність. Війна Росії проти України: історичні передумови, геополітичні паралелі» (Одеса, Одеська ОУНБ імені М. С. Грушевського, **15 березня**);
- доповідь на пленарному засіданні Міжнародної науково-практичної конференції «Чехи, словаки та українці в історичних, суспільних і культурних виражах. До 30-річчя проголошення незалежності Чеської Республіки та Словацької Республіки» на тему «Еволюція політики Словаччини та Чехії щодо війни Росії проти України» (Ужгород; Пряшів; Прага, **11–13 травня**);
- доповідь на міжнародній науково-практичній конференції «Європейські стратегії розвитку: досвід для України» на тему «Процес реалізації Україною рекомендацій Європейської Комісії, отриманих разом з наданням статусу кандидата на вступ до ЄС» (Ужгород, **31 травня**).

Також проф. С. Віднянським підготовлена і опублікована (у співавторстві з проф. А. Мартиновим) монографія: **Солідарність. Підтримка. Допомога. Російсько-українська війна та міжнародне співтовариство: монографія**. Київ: Інститут історії України НАН України, 2023. 260 с.

3 червня Голова Правління Наукового товариства І. Матяш взяла участь у церемонії, присвяченій 30-й річниці відновлення Українського військового цвинтаря в Александрув-Куявському, яка відбулася під Почесним патронатом Президента Республіки Польщі Анджея Дуди. Під час заходу було вшановано пам'ять про полеглих українців – солдатів УНР та їхніх родин. Участь у церемонії пам'яті взяли представники польської влади, польські та українські вчені, представники громадськості. Український військовий цвинтар було відновлено в Александрув-Куявському в 1993 році. Це стало символом дружніх і приязних відносин між українським і польським народами.

5 червня Громадська організація «Алем», Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин й Інститут досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара Національного університету «Острозька академія» (НаУОА) організували та провели віртуальну екскурсію виставкою про живі традиції кримськотатарської культури «Miras. Спадщина». Модератором онлайн-події була директор Інституту досліджень української діаспори НаУОА, член Правління Товариства, доктор історичних наук, професор А. Атаманенко. Вітальні слова виголосили засновниця і керівниця ГО «Алем», член робочої групи «Культура та інформаційна політика» при Національній раді з відновлення України від наслідків війни Есма Аджієва та Голова Правління Товариства професор І. Матяш. Екскурсію виставкою провів старший науковий співробітник Національного музею історії України, кандидат історичних наук Олексій Савченко. Він розповів про особливості кримськотатарської культури, продемонстрував її унікальні пам'ятники, проводив цікаві міждисциплінарні паралелі. Опісля представлення виставки відбулася жвава дискусійна панель. Участь у заході взяли студенти і викладачі Навчально-наукового інституту міжнародних відносин та національної безпеки Острозької академії й Навчально-наукового інституту міжнародних відносин, історії та філософії Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, інформаційний секретар Н. Мартинюк і члени Товариства, представники громадськості та ін. У планах організаторів виставки підготувати та опублікувати тематичний каталог за матеріалами експозиції.

2 листопада Інститутом досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара Національного університету «Острозька академія» (НаУОА) в партнерстві з Науковим товариством історії дипломатії та міжнародних відносин (НТІДМВ) було організовано презентацію книг відомого представника закордонного українства, доктора права Аскольда Лозинського. У 1998–2008 роках він очолював Світовий Конгрес Українців (СКУ), а в 1992–2016 роках обіймав посаду президента Українського Конгресового Комітету Америки (УККА). З 2013 року є головою Фундації Українського Вільного Університету (УВУ), яка діє в США. Під час російсько-української війни родина Лозинських активно підтримує Україну, надає фінансову допомогу для потреб Збройних Сил України та постраждалих від війни. У Фундації УВУ Аскольд Лозинський виступає координатором роботи по допомозі в забезпеченні Збройних Сил України дронами. Захід відбувся в онлайн-форматі з використанням платформи Zoom. Серед учасників зібрання: студенти, аспіранти та науково-педагогічні працівники низки закладів вищої освіти України; члени НТІДМВ; співробітники обласних і міських бібліотек, державних архівів; педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти та працівники обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти з Хмельницької та Волинської областей; представники різних громадських організацій та спілок та ін. Модератором онлайн-події була член Правління Товариства, директор Інституту досліджень української діаспори НаУОА А. Атаманенко. Вона представила Аскольда Лозинського, розповіла про його діяльність як активного члена та керівника низки українських організацій в діаспорі. Із вітальним словом до присутніх звернувся проректор з науково-педагогічної роботи НаУОА Дмитро Шевчук. Він також передав слова вітань від імені ректора Острозької академії, доктора психологічних наук, професора Ігоря Пасічника. Аскольд Лозинський розповів про свої книги «Погляд на Україну. Записки з нью-йоркського зошита» (2018), «Ukrainian Prism» («Українська призма», 2022), «Бо москалі – чужі люде...» (2023), «Ukraine: slaying the two-headed eagle» («Україна: знищити двоголового орла», 2023). Всі презентовані видання є добірками його есеїв, які були в різний час опубліковані українською та англійською мовою в американській періодиці. Кожен есей є відносно невеликим за обсягом (близько 750 слів), висвітлює актуальні питання історії, світової політики, міжнародного права, подій сьогодення тощо. Також він презентував працю, у якій був членом редколегії – «Мрія – слово, чин. Збірник на пошану Володимира Янева» (2023). Автор відзначив, що важливо аби молодь вміла критично мислити, аналізувати різні події та факти, не бути байдужою до проблем минулого і сьогодення. Після представлення видань понад півтори години відбувалась дискусія, яку модерував інформаційний секретар Товариства, співробітник Інституту досліджень української діаспори НаУОА Н. Мартинюк. Було обговорено окремі аспекти змісту презентованих видань. Слухачі цікавились і баченням автора щодо розвитку подій сучасного міжнародного життя та діяльності світового українства.

За співпраці Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин і Посольства України в Республіці Польща було підготовлено україномовний аудіогід, який було урочисто відкрито Надзвичайним і Повноважним Послом України в Республіці Польща Василем Зваричем 8 листопада в Домі Миколи Коперника Окружного музею в Торуні. Привітала Його Високоповажність заступник директора зазначеного Музею Магдалена Нежвіцька (Magdalena Nierzwicka). Участь у заході взяла Голова Правління Товариства професор І. Матяш. До зустрічі долучився куратор Дому Миколи Коперника Міхал Клошинський (Michał Kłosiński). Подія мала символічне значення, адже це було відкриття вже 10-го, ювілейного, аудіогіда на теренах Польщі. Саме за ініціативи І. Матяш було реалізовано відповідний задум. Голос Ірини Борисівни, записаний в межах підготовки аудіогіда, вітатиме всіх українців, котрі відвідають Дім Миколи Коперника в Торуні. Україномовний аудіогід – ініціатива Першої леді України Олени Зеленської для впровадження в простір іноземних музеїв / культурних пам'яток україномовних аудіогідів для відвідувачів з України та популяризації української мови в світі.

Того ж дня, під час урочистостей з нагоди відкриття аудіогіда, Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Польща Василь Зварич вручив особисту Подяку для Голови Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин, доктора історичних наук, професора Ірини Матяш за вагомий внесок у розвиток українсько-польського партнерства та підтримку України в умовах російської збройної агресії.

У межах робочого візиту Надзвичайного і Повноважного Посла України в Республіці Польща Василя Зварича до Куявсько-Поморського воєводства було урочисто відкрито «Українські книжкові полицки» у Воєводській та міській публічній бібліотеці ім. Вітольда Белзи в Бидгощі та Воєводській публічній бібліотеці – Коперніканській Книгарні в Торуні. Це сприятиме доступу українців, котрі проживають в Польщі, до читання літератури різних жанрів рідною мовою. Участь в урочистостях взяла Голова Правління Наукового товариства І. Матяш. Передання українських книг до польських бібліотек стало можливим завдяки співпраці та координації зусиль Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин і Посольства України в Республіці Польща. Ініціатива реалізації подібного задуму належить І. Матяш. «Українська книжкова полицка» – ініціатива Першої леді України Олени Зеленської. Вона полягає в поповненні українськими книгами бібліотек у різних зарубіжних державах, сприянні в доступі до українськомовної літератури українців, які там проживають, і популяризації української друкованої продукції серед іноземців. Проєкт реалізовується по всьому світу під патронатом Олени Зеленської спільно з Міністерством закордонних справ України, Міністерством культури та інформаційної політики України та Українським інститутом книги. На сьогодні він охопив більше 40 країн.

Також у межах офіційного візиту Його Ексценція провів робочу зустріч із академічною спільнотою Університету ім. Казімежа Великого в Бидгощі: ректором Яцеком Возним, професорсько-викладацьким складом та українськими студентами. Участь у заході взяла Голова Товариства І. Матяш. Опісля відбулася екскурсія Музеєм польської дипломатії та еміграції. У колекціях Музею зберігається кілька експонатів, пов'язаних із Україною. Під час візиту до Університету імені Миколи Коперника в Торуні Посол Василь Зварич та Голова Товариства І. Матяш зустрілися з ректором закладу вищої освіти Анджеєм Сокалем, керівництвом факультетів і студентами.

14 грудня на Раковицькому цвинтарі в Кракові відбулося покладання квітів до могили полковника Олександра Доценка – Генерального Аджутанта Головного Отамана військ і флоту Української Народної Республіки Симона Петлюри. Участь у пам'ятному заході взяли Генеральний консул України в Кракові Вячеслав Войнаровський, віцеконсул Ірина Яремчук, українські вчені І. Матяш і Владислав Верстюк, а також краківські пластуни Назарій Костів і Зоряна Онишкевич на чолі із Станичним Станіславом Терлецьким. Захід було проведено з метою вшанування місць національної пам'яті та видатних постатей українського народу і з нагоди початку роботи наукової конференції «Важке братерство: польсько-український союз 1920 року із столітньої перспективи».

Ініціатива проведення зазначеної конференції належить Голові Правління Наукового товариства І. Матяш. Вона відбулася того ж дня та була організована Інститутом історії Ягеллонського університету в Кракові, організував наукову конференцію «Важке братерство: польсько-український союз 1920 року із столітньої перспективи». З вітальними словами, промовами та доповідями виступили Генеральний консул України в Кракові Вячеслав Войнаровський, директор Інституту історії Ягеллонського університету професор Пьотр Врубель, українські та польські вчені І. Матяш, Ян Яцек Брускі, Владислав Верстюк, а також Надзвичайний і Повноважний Посол Польщі в Україні (2016–2019) Ян Пекло. До роботи наукового заходу долучилися віцеконсул Генерального консульства України в Кракові Ірина Яремчук та доктор наук Павло Левчук із Інституту славістики Польської академії наук. Під час конференції пройшов показ документального фільму польського режисера Єжи Любаха «Важке братерство» про антибільшовицький союз між Гетьманом Симонам Петлюрою та Маршалком Юзефом Пілсудським. Також учасники зібрання мали згоду ознайомитися з виставкою архівних документів «Українсько-польські відносини 1917–1921 рр.: інституційна історія, етап встановлення». З путівником по експозиції можна ознайомитися в рубриці «Виставки архівних документів» на офіційному сайті Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин.

Член Наукового товариства, Радник з політичних питань Посольства України в Республіці Болгарія, кандидат історичних наук Анна Тертична давала інтерв'ю для болгарського телеканалу «AlternativataBG» про російсько-українську війну, євроінтеграційні перспективи України та окремі аспекти історії українсько-болгарських відносин.

20 грудня до 105-ої річниці встановлення українсько-болгарських відносин було проведено круглий стіл «Посли проф. Іван Шишманов та Олександр Шульгін: початок дипломатичних відносин між Болгарським царством та Українською Народною Республікою». Захід організували Посольство України в Республіці Болгарія, Дипломатичний інститут при Міністерстві закордонних справ Республіки Болгарія в партнерстві з Науковим товариством історії дипломатії та міжнародних відносин.

V. ОБРАННЯ ПОЧЕСНИХ ЧЛЕНІВ

У 2023 році звання «Почесний член Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин» було присвоєно для:

- Яна Малицького, dr h. c., директора Центру Східноєвропейських досліджень Варшавського університету;
- Тетяни Іжевської, Надзвичайного і Повноважного Посла, кандидата філологічних наук, доцента, Надзвичайного і Повноважного Посла України при Святому Престолі (2006–2019) та при Суверенному Військовому Ордені Госпітальєрів Святого Іоанна Єрусалимського, Родосу і Мальти (2008–2019, за сумісництвом), заступника Голови Національної комісії України в справах ЮНЕСКО;
- Тетяни Сибіги, громадської діячки, перекладача, співзасновниці Платформи «Подружжя українських дипломатів».

Інформація на сайті: <https://sshdir.org.ua/yana-malitskogo-obrano-pochesnym-chlenom-naukovogo-tovarystva-istoriyi-dyplomatiyi-ta-mizhnarodnyh-vidnosyn/>

Інформація на сайті: <https://sshdir.org.ua/tetyanu-izhevsku-i-tetyanu-sybigu-obrano-pochesnymy-chlenamy-tovarystva/>

VI. ТОВАРИСТВО В МЕДІА

1. Сайт Наукового товариства історії дипломатії та міжнародних відносин:
<https://sshdir.org.ua/>
2. Сторінка в соціальній мережі Facebook:
<https://www.facebook.com/profile.php?id=100063609877380>
3. YouTube-канал: <https://www.youtube.com/@sshdir>

Членів Товариства систематично інформують про організовані заходи та події партнерів шляхом розсилання листів на персональні електронні адреси.

VII. ПЛАНУВАННЯ ПОДАЛЬШОЇ РОБОТИ

Планується проведення заходів у межах проєкту «Жіноче обличчя дипломатії», продовження роботи в рамках реалізації інших проєктів Наукового товариства («Місця пам'яті української дипломатії», «Європейські цінності та культурна дипломатія: молодіжні зустрічі» та ін.).

БІЛЬШЕ **ПРО НАС**

Телефон голови товариства
+38 (067) 502-49-53

Email
sshdir2020@gmail.com

Сайт
www.sshdir.org.ua

Юридична адреса
**01001, Україна, м. Київ,
вул. Велика Житомирська, 2**